RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR MUHITIDA MAKTABGACHA 6-7 YOSHLI BOLALARNING INTELLEKTUAL QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISH

Umarova Zulxumor Urinboyevna
zulxumorumarova13@gmail.com
Isaqjonova Umidaxon Shavkat qizi
umidaisaqjonova@gmail.com
Qo‘qon davlat universiteti

Annotatsiya: Maqolada raqamli texnologiyalar muhitida maktabgacha ta’lim tashkilotlarining 6-7 yoshli tarbiyalanuvchilarida mantiqiy fikrlash, diqqat, xotira, tasavvur, muammoli vaziyatlarni hal qilish va nutqiy-mantiqiy faoliyatni rivojlantirishning pedagogik-psixologik asoslari nazariy jihatdan tahlil qilindi. Tadqiqot xalqaro tizimli sharhlar, UNESCO hisoboti va kasbiy tavsiyalarni qiyosiy o‘rganishga tayanadi. Tahlil natijasida raqamli vositaning ta’limiy qiymati qurilmaning turidan emas, topshiriq mazmuni, pedagogik maqsad va tarbiyachi ishtirokidan kelib chiqishi aniqlandi. Raqamli va an’anaviy faoliyatni uyg‘unlashtiruvchi to‘rt komponentli pedagogik model hamda kuzatuv mezonlari taklif etildi. Model empirik jihatdan sinalmagan; uning samaradorligi keyingi tajriba-sinov tadqiqotida tekshirilishi lozim.

Kalit so‘zlar: raqamli texnologiyalar, maktabgacha ta’lim, intellektual qobiliyat, mantiqiy fikrlash, diqqat, xotira, interaktiv o‘yin, bilish faoliyati

DEVELOPING THE INTELLECTUAL CAPABILITIES OF 6–7-YEAR-OLD PRESCHOOL CHILDREN WITHIN A DIGITAL TECHNOLOGY ENVIRONMENT

Umarova Zulxumor Urinboyevna
zulxumorumarova13@gmail.com
Isaqjonova Umidaxon Shavkat qizi
umidaisaqjonova@gmail.com
Kokand State University

Abstract: The article examines the pedagogical and psychological foundations for developing logical reasoning, attention, memory, imagination, problem solving and verbal-logical activity in children aged 6-7 in preschool settings with digital technologies. The study is a comparative analysis of international systematic reviews, a UNESCO report and professional position statements. It finds that the educational

(cc) BY

value of a digital tool depends less on the type of device than on task content, pedagogical purpose and the teacher's involvement. A four-component model that combines digital tasks with traditional play and hands-on activity is proposed, together with observation criteria. The model has not been tested empirically, and its effectiveness should be examined in a later experimental study.

Keywords: digital technologies, early childhood education, intellectual abilities, logical reasoning, attention, memory, interactive games, cognitive development

KIRISH

Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonining mazmuni va usullariga ta'sir ko'rsatmoqda. UNESCO Global ta'lim monitoringi hisobotida ta'lim texnologiyalarini baholashda ularning mavjudligi bilan bir qatorda ta'limiy maqsadga muvofiqligi, qo'llanish sharoitlari va teng imkoniyatlar hisobga olinishi zarurligi ta'kidlanadi [4]. Maktabgacha ta'lim bosqichida bu fikr alohida ahamiyatga ega: raqamli resurslar bolaning bilish faoliyatini qo'llab-quvvatlashi mumkin, biroq texnologiyaning o'zi ta'limiy natijani kafolatlamaydi. Uning qiymati vositaning maqsadga muvofiq tanlanishi, yosh xususiyatlariga mosligi va pedagogik faoliyat bilan qanday uyg'unlashtirilishiga bog'liq [5; 6].

Maktabgacha 6-7 yosh davrida bolalar predmetlarni taqqoslash, guruhlash, ketma-ketlikni aniqlash, sabab-oqibat munosabatlarini anglash va o'z fikrini izohlash ko'nikmalarini faol egallaydi. Maktab ta'limiga tayyorgarlik jarayonida topshiriqni tushunish, yechim izlash, o'z faoliyatini tekshirish va mustaqil qaror qabul qilishni qo'llab-quvvatlash muhim o'rin tutadi. Aynan shu davrda tarbiyachi tanlagan raqamli topshiriq bolaning fikrlash usuliga yo'naltirilgan bo'lishi yoki oddiy ko'ngilochar faoliyatga aylanib qolishi mumkin.

Muammoning o'rganilganlik darajasi. Xorijiy tadqiqotlarda erta yoshdagi ta'limda texnologiyadan foydalanishga oid empirik ishlar tizimli sharhlarda umumlashtirilgan [3; 1]; bolalar va tarbiyachilarning raqamli vositalar bilan birgalikdagi faoliyati hamda tarbiyachilarning kasbiy tayyorgarligi alohida tadqiq etilgan [10; 5]. Shu bilan birga, mavjud tavsiyalar bolalarning ekran vaqti bo'yicha o'zaro farqlanadi va amaliyotda qarama-qarshi yo'riqnomalarni yuzaga keltiradi [9]. Raqamli topshiriqlarni 6-7 yoshli bolalarning aniq intellektual yo'nalishlari (mantiqiy fikrlash, diqqat, xotira, tasavvur, muammoni hal qilish, nutqiy-mantiqiy faoliyat) bilan bog'lovchi va an'anaviy faoliyat bilan uyg'unlashtiruvchi tizimli model esa yetarli darajada ishlab chiqilmagan. Maqola shu bo'shliqni to'ldirishga qaratilgan.

Tadqiqotning maqsadi - raqamli texnologiyalar muhitida maktabgacha 6-7 yoshli bolalarning intellektual qobiliyatlarini rivojlantirishning nazariy-pedagogik asoslarini tahlil qilish va jarayonni tashkil etishga doir model hamda tavsiyalarni ishlab chiqish.

(cc) BY

Tadqiqot vazifalari: (1) intellektual qobiliyatlar mazmunini ochib berish; (2) 6-7 yoshli bolalarning bilish xususiyatlarini tavsiflash; (3) raqamli resurslarning pedagogik imkoniyatlarini tahlil qilish; (4) ulardan foydalanish shartlarini belgilash; (5) raqamli va an'anaviy faoliyatni uyg'unlashtirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqish.

Tadqiqot obyekti - maktabgacha ta'lim tashkilotlarida 6-7 yoshli bolalarning intellektual rivojlanish jarayoni. Tadqiqot predmeti - raqamli texnologiyalar yordamida intellektual qobiliyatlarni rivojlantirish mazmuni, metodlari, vositalari va pedagogik shart-sharoitlari.

MATERIAL VA METODLAR

Maqola nazariy-tahliliy xarakterga ega. Tadqiqot jarayonida quyidagi metodlardan foydalanildi: ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish, qiyosiy tahlil, nazariy qarashlarni umumlashtirish va tizimlashtirish, pedagogik modellashtirish. Axborot manbalari sifatida 2012-2024-yillarda nashr etilgan xalqaro tizimli sharhlar va maqolalar (Bautista va boshq., Eliasson va boshq., Undheim, Murcia va boshq., Vaiopoulou va boshq.), UNESCO hisoboti, kasbiy birlashmalarning tavsiyalari (NAEYC va Fred Rogers Center, Kanada pediatriya jamiyati) hamda J. Piaje, L. S. Vigotskiy va J. Brunerning klassik asarlari tanlandi. Tanlov mezonlari: manbaning mavzuga bevosita aloqadorligi, tekshiriluvchi nashr ma'lumotlari (DOI yoki nashriyot) va erta yoshdagi bolalar ta'limiga yo'naltirilganligi.

Tadqiqotning nazariy asosini uch yondashuv tashkil etadi. J. Piaje bolaning bilish faoliyatini atrof-muhit bilan faol munosabat, kuzatish va tajriba orqali shakllanadigan jarayon sifatida izohlaydi [7]. L.S.Vigotskiy intellektual rivojlanishda ijtimoiy munosabatlar, til va kattalar ko'magining ahamiyatini ta'kidlaydi [12]. J. Brunerning ta'limga oid qarashlari bolaning faol ishtiroki va bilimni turli shakllarda ifodalash imkoniyatlarini hisobga olish zarurligini ko'rsatadi [2]. Ushbu yondashuvlar raqamli vositani mustaqil maqsad emas, balki pedagogik jihatdan tashkil etilgan faoliyatni qo'llab-quvvatlovchi vosita sifatida ko'rishga asos bo'ladi.

Maqolada intellektual qobiliyatlar o'zaro bog'liq oltita yo'nalishda ko'rib chiqildi: mantiqiy fikrlash, diqqat, xotira, tasavvur va ijodiy fikrlash, muammoli vaziyatlarni hal qilish hamda nutqiy-mantiqiy faoliyat. Bu tasnif tadqiqotning tahliliy doirasi bo'lib, bolani klinik yoki standartlashtirilgan psixologik diagnostika qilish vositasi sifatida talqin etilmaydi.

Cheklov. Empirik tajriba-sinov o'tkazilmagan. Shu sababli maqoladagi model va kuzatuv ko'rsatkichlari amaliy samaradorligi isbotlangan natijalar emas, balki keyingi tadqiqotlarda tekshirilishi lozim bo'lgan metodik takliflardir. Maqolada statistik ma'lumotlar keltirilmaydi.

NATIJALAR

Raqamli resurslarning pedagogik imkoniyatlari

(cc) BY

Manbalar tahlili raqamli texnologiyalarning ta’limdagi qiymati qurilma turidan ko‘ra topshiriq mazmuni, pedagogik maqsad va bolaning faol ishtirokiga ko‘proq bog‘liqligini ko‘rsatadi. UNESCO hisobotida ta’lim texnologiyalarini baholashda ularning mavjudligidan tashqari ta’limiy maqsadga muvofiqlik, foydalanish sharoitlari va teng imkoniyatlar hisobga olinishi zarurligi qayd etiladi [4]. NAEYC va Fred Rogers Center tavsiyalarida yosh bolalar bilan ishlashda texnologiyadan maqsadli va rivojlanishga mos tarzda foydalanish, uni mazmunli o‘zaro munosabatlar bilan uyg‘unlashtirish muhimligi ta’kidlanadi [6].

Eliasson, Peterson va Lantz-Andersson erta yoshdagi ta’limda texnologiyaga oid empirik tadqiqotlarning tizimli sharhini taqdim etgan [3]. Bautista, Ghesquière va Torbeyns ta’lim texnologiyalarining maktabgacha yoshdagi bolalarning dastlabki savodxonlik ko‘nikmalariga aloqador tadqiqotlarini umumlashtirgan [1]. Ushbu manbalar raqamli vositalarni muayyan maqsad, mazmun va qo‘llash sharoitlari bilan birgalikda baholash lozimligini ko‘rsatadi. Ularning xulosalarini barcha raqamli dasturlar va intellektual qobiliyatlarning barcha turlariga bir xil tatbiq etish mumkin emas.

Ikkinchi natija tarbiyachining o‘rniga tegishli. Undheim bolalar va tarbiyachilarning raqamli texnologiya bilan birgalikdagi faoliyatiga oid adabiyotlarni tahlil qilgan [10]; Murcia va hamkasblari esa raqamli texnologiyalar bilan ishlashda tarbiyachilarning amaliyoti va kasbiy o‘rganishidagi yo‘nalishlarni ko‘rsatgan [5]. Bu ishlar tarbiyachi ishtirokini raqamli muhitning ajralmas shartlaridan biri sifatida ko‘rishga asos beradi. Uchinchi natija dasturlarni tanlash bilan bog‘liq: Vaiopoulou va boshq. erta yoshdagi bolalar uchun ta’limiy ilovalarni tasniflash va baholashga, shu jumladan xavfsizlik jihatlariga e’tibor qaratgan [11]. Demak, tarbiyachi dasturni bolaga taklif etishdan oldin uning mazmuni, reklama va ma’lumot xavfsizligi nuqtai nazaridan tekshirishi lozim.

Intellektual qobiliyatlarni rivojlantirish yo‘nalishlari

Mantiqiy fikrlashni qo‘llab-quvvatlash uchun bola predmetlarni rang, shakl, o‘lcham yoki boshqa belgilariga ko‘ra guruhlaydigan, qonuniyatni topadigan va ketma-ketlikni davom ettiradigan topshiriqlardan foydalanish mumkin. Masalan, bola geometrik shakllarni bir belgi asosida tasniflaydi, so‘ng vazifa murakkablashtirilib, ikki belgi bo‘yicha guruhlash taklif etiladi. Tarbiyachi «Nima uchun bu shakllarni bir guruhga kiritding?» va «Yana qanday usulda guruhlash mumkin?» kabi savollar orqali bolaning fikrlashini rag‘batlantiradi. Vigotskiy nazariyasi nuqtai nazaridan bunday savollar bolaning mustaqil bajara olishi va kattalar ko‘magi bilan bajara olishi o‘rtasidagi masofada ishlashni ta’minlaydi [12].

Diqqat va xotira uchun farqli tasvirlarni topish, qisqa muddat ko‘rsatilgan rasmlarni eslab qolish yoki tasvirlar ketma-ketligini tiklash topshiriqlari qo‘llanishi mumkin. Bunda ortiqcha animatsiya, tez almashadigan tasvir va keraksiz tovushlar

(cc) BY

asosiy vazifadan chalg‘itishi ehtimoli hisobga olinishi kerak. Topshiriqlar sodda, tushunarli va bosqichma-bosqich murakkablashadigan bo‘lishi maqsadga muvofiq.

Tasavvur va ijodiy fikrlashni rivojlantirish uchun bolalar raqamli rasm yaratishi, tasvirlardan hikoya tuzishi yoki voqealar ketma-ketligini belgilashi mumkin. Raqamli faoliyat real buyumlar bilan ishlash, rasm chizish, qurish-yasash va konstruktorlardan foydalanish bilan davom ettirilsa, ekranda olingan tajribani amaliy vaziyatga ko‘chirishga yordam beradi. Bu fikr Brunerning bilimni turli shakllarda ifodalash zarurligi haqidagi qarashiga mos keladi [2].

Muammoli vaziyatlarni hal qilishga yo‘naltirilgan topshiriqlarda bola maqsadga yetish uchun yo‘l tanlaydi, to‘siqlarni hisobga oladi va harakatlar ketma-ketligini rejalashtiradi. Pedagog faqat yakuniy javobni emas, balki bolaning qanday variantlarni ko‘rib chiqqani, xatoni qanday aniqlagani va strategiyasini qay tarzda o‘zgartirganiga ham e’tibor beradi.

Nutqiy-mantiqiy rivojlanish uchun raqamli topshiriqdan keyin bolaning o‘z tanlovini izohlashi, kuzatuvlarini so‘z bilan ifodalashi va boshqa bolalarning fikrini tinglashi tashkil etiladi. «Nimani payqading?», «Qanday xulosaga kelding?» va «Boshqa yechim bormi?» kabi savollar raqamli faoliyatni mazmunli muloqot bilan bog‘laydi. Til va ijtimoiy munosabatning intellektual rivojlanishdagi o‘rni Vigotskiy qarashlarida markaziy o‘rin tutadi [12].

Raqamli texnologiyalar asosida pedagogik model

Nazariy tahlil asosida 6-7 yoshli bolalarning intellektual qobiliyatlarini rivojlantirishga yo‘naltirilgan to‘rt komponentli pedagogik model taklif etiladi:

• Maqsadli komponent - mantiqiy fikrlash, diqqat, xotira, tasavvur, muammolarni hal qilish va fikrni izohlashni qo‘llab-quvvatlash.

• Mazmuniy komponent - yoshga mos raqamli didaktik o‘yinlar, interaktiv topshiriqlar, multimedia materiallari va amaliy faoliyat mazmuni.

• Jarayonli komponent - pedagog ko‘magida topshiriqni bajarish, mustaqil izlanish, tengdoshlar bilan hamkorlik, amaliy mashqlar va fikr-mulohaza.

• Baholash komponenti - bolaning mustaqilligi, yechimni izohlashi, xatoni tuzatishi va o‘rgangan usulini yangi vaziyatda qo‘llashini kuzatish.

Modelni amalga oshirish ketma-ketligi quyidagicha taklif etiladi: pedagogik maqsadni belgilash → bolaning boshlang‘ich imkoniyatlarini kuzatish → mos topshiriqni tanlash → raqamli va amaliy faoliyatni tashkil etish → fikr-mulohaza berish → rivojlanish dinamikasini tahlil qilish.

Jadval 1.

Intellektual qobiliyatlarni rivojlantirish uchun raqamli topshiriqlar

Qobiliyat yo‘nalishi	Topshiriq namunasi	Kuzatiladigan ko‘rsatkich
Mantiqiy fikrlash	Shakllarni guruhlash	Qoidani aniqlash va izohlash

(cc) BY

Qobiliyat yo‘nalishi	Topshiriq namunasi	Kuzatiladigan ko‘rsatkich
Diqqat	Farqli rasmlarni topish	Kerakli belgiga e’tibor qaratish
Xotira	Rasmlar ketma-ketligini tiklash	Axborotni eslab, qayta tiklash
Tasavvur	Rasm yoki hikoya yaratish	Mustaqil g‘oya taklif qilish
Muammoni hal qilish	Yo‘l yoki yechim tanlash	Variantlarni solishtirish
Nutqiy fikrlash	Voqealar ketma-ketligini tuzish	Fikrni izchil ifodalash

Manba: muallif tomonidan [2; 7; 12] manbalardagi nazariy qarashlar tahlili asosida tuzilgan.

Jadvaldagi har bir topshiriq bitta asosiy qobiliyatga yo‘naltirilgan, biroq amalda ular o‘zaro kesishadi: shakllarni guruhlash mantiqiy fikrlash bilan birga diqqatni, izohlash esa nutqiy faoliyatni talab qiladi. Shu sababli tarbiyachi bir topshiriq doirasida bir nechta ko‘rsatkichni kuzatishi mumkin.

MUHOKAMA

Tahlil natijalari shuni ko‘rsatadiki, 6-7 yoshli bolalar uchun raqamli muhitning pedagogik qiymati vositaning texnik imkoniyatlari bilan emas, topshiriqning mazmuni va tarbiyachi tomonidan tashkil etilgan faoliyat bilan belgilanadi. Bu xulosa UNESCO va NAEYC-Fred Rogers Center yondashuvlari bilan bir yo‘nalishda, tizimli sharhlar ham texnologiyani qo‘llash maqsadi va sharoitidan ajratib baholash mumkin emasligini ko‘rsatadi [1; 3].

Raqamli va an’anaviy faoliyatni uyg‘unlashtirish masalasida taklif etilgan model Piaje va Brunerning faol bilish haqidagi qarashlariga tayanadi [7; 2]. Raqamli topshiriqlar an’anaviy o‘yinlar va real predmetlar bilan ishlashni almashtirmasligi, balki ularni to‘ldirishi lozim. Masalan, ekranda shakllarni guruhlagan bola keyin shu shakllarni kartochkalar yoki konstruktor yordamida amalda tasniflaydi. Raqamli rasm yaratgach, uning asosida hikoya aytishi yoki qurish-yasash faoliyatini bajarishi mumkin.

Pedagogik jihatdan samarali muhit yaratish uchun quyidagi shartlar muhim: raqamli topshiriqning yoshga mosligi; aniq ta’limiy maqsad; bolaning faol ishtiroki; tarbiyachining yo‘naltiruvchi ko‘magi; xavfsiz kontent va tanaffuslar; jismoniy faollik hamda bevosita muloqotni saqlash; raqamli qurilmadan foydalana olmaydigan bolalar uchun muqobil faoliyatni ta’minlash. Ekran vaqti masalasida xalqaro tavsiyalar bir xil emas: ayrim hujjatlar bolalar salomatligi va rivojlanishini himoya qilishga urg‘u beradi [8], boshqalari esa yagona vaqt chegarasining amaliy ziddiyatlarini ko‘rsatadi [9]. Shu sababli ekran vaqti hamda qurilmalardan foydalanish tartibi muassasaning tegishli

(cc) BY

tavsiyalari va bolaning individual ehtiyojlariga muvofiq belgilanishi, raqamli faoliyat esa qisqa va maqsadli bo‘lishi maqsadga muvofiq.

Rivojlanishni kuzatishda faqat to‘g‘ri javoblar soniga tayanish yetarli emas. Pedagog bolaning mustaqilligi, topshiriq shartini tushunishi, yechim izlash usuli, xatolarni tuzatishi va javobini izohlashini qayd etishi mumkin. Kelgusidagi empirik tadqiqotlarda boshlang‘ich va yakuniy ko‘rsatkichlarni taqqoslash, zarur bo‘lsa taqqoslash guruhidan foydalanish va natijalarni mos statistik usullar bilan tahlil qilish tavsiya etiladi.

Tadqiqotning cheklovlari: birinchidan, model tajribada sinalmagan; ikkinchidan, tahlil asosan xorijiy manbalarga tayanadi va O‘zbekiston maktabgacha ta’lim tashkilotlarining moddiy-texnik sharoitiga moslashtirilishi talab etiladi; uchinchidan, ko‘rib chiqilgan tadqiqotlar turli yosh guruhlari va dasturlarni qamrab oladi, shuning uchun ularning xulosalari 6-7 yoshli bolalarga ehtiyotkorlik bilan ko‘chiriladi.

XULOSA

Nazariy manbalar tahlili 6-7 yoshli bolalarning intellektual qobiliyatlarini rivojlantirishda raqamli texnologiyalardan maqsadli va pedagogik jihatdan asoslangan holda foydalanish muhimligini ko‘rsatadi. Interaktiv didaktik o‘yinlar, elektron mantiqiy topshiriqlar va raqamli ijodiy vositalar taqqoslash, tasniflash, ketma-ketlikni aniqlash, muammoli vaziyatlarni hal qilish va fikrni izohlash faoliyatini qo‘llab-quvvatlashi mumkin. Biroq natija raqamli vositaning o‘zidan emas, balki uning mazmuni, yoshga mosligi va ta’lim jarayonida qo‘llanish usulidan kelib chiqadi.

Raqamli faoliyatni an’anaviy didaktik o‘yinlar, konstruktiv faoliyat, suhbat va bevosita ijtimoiy muloqot bilan uyg‘unlashtirish bolaning raqamli muhitdagi tajribasini real hayot bilan bog‘lashga yordam beradi. Maqolada taklif etilgan maqsadli, mazmuniy, jarayonli va baholash komponentlaridan iborat model nazariy-metodik taklifdir; uning amaliy samaradorligini aniqlash uchun alohida tajriba-sinov tadqiqoti zarur.

Amaliyot uchun quyidagilar tavsiya etiladi: raqamli topshiriqlarni bolalarning individual imkoniyatlariga moslashtirish; tarbiyachilarning metodik tayyorgarligini oshirish; ta’limiy dasturlarni mazmuni va xavfsizligi bo‘yicha oldindan baholash; ekran faoliyatini amaliy mashqlar bilan davom ettirish; rivojlanish dinamikasini kuzatish mezonlarini ishlab chiqish. Asosiy mezon texnik vositalar soni emas, balki ularning bolaning mustaqil fikrlashi, bilishga qiziqishi va intellektual rivojlanishini qay darajada qo‘llab-quvvatlashidir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Bautista G. F., Ghesquière P., Torbeyns J. Stimulating preschoolers’ early literacy development using educational technology: A systematic literature review //

(cc) BY

International Journal of Child-Computer Interaction. - 2024. - Vol. 39. - Article 100620. - DOI: 10.1016/j.ijcci.2023.100620.

2. Bruner J. S. The Process of Education. - Cambridge, MA: Harvard University Press, 1960.

3. Eliasson S., Peterson L., Lantz-Andersson A. A systematic literature review of empirical research on technology education in early childhood education // International Journal of Technology and Design Education. - 2023. - Vol. 33. - P. 793-818. - DOI: 10.1007/s10798-022-09764-z.

4. Baxtiyarovna, Karimova Shoira. "MECHANISMS FOR THE DEVELOPMENT OF CREATIVITY OF TEACHERS-EMPLOYEES OF THE PRESCHOOL EDUCATION SYSTEM." INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 8.036 11.11 (2022): 465-467.

5. Shoira, Karimova. "PEDAGOGICAL FEATURES OF THE FORMATION OF A SENSE OF PATRIOTISM IN PRESCHOOL CHILDREN." Yosh Tadqiqotchi Jurnali 1.5 (2022): 416-421.

6. Каримова, Ш. Б. "ХАЛҚ ҚЎШИҚЛАРИ ВА ЎЙИНЛАР БОЛАЛАРДА МИЛЛИЙ ҒУРУР ҲИССИНИ ТАРБИЯЛАШ ВОСИТАСИ СИФАТИДА." INNOVATIVE DEVELOPMENT IN THE GLOBAL

7. Akilovna, Esonova Malohat. "MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARGA TA'LIM BERISHNING O'ZIGA XOSLIGI VA AQLIY TARBIYA VAZIFALARI." Creativity and Intellect in Higher Education: International Scientific-Practical Conference. No. 5. 2023.

8. Shamshidinovich, K. J. "Interaction Of Distance Education Processes to General Secondary Schools." Journal of Pedagogical Inventions and Practices 8 (2022): 72-75.

9. Kazimov, Jamshid Shamshidinovich. "ORGANIZATION AND MANAGEMENT OF EDUCATIONAL PROCESSES IN MODERN SCHOOLS ON A SCIENTIFIC BASIS." Humanities and Social Sciences in Europe: Achievements and Perspectives. 2020.

10. Kazimov, J. S. "CONTENTS OF THE PROCESS OF PREPARATION AND TRAINING OF TEACHERS OF GENERAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS." Scientific and Technical Journal of Namangan Institute of Engineering and Technology 2.7 (2020): 412-417.

11. Эсонова, М. А. "Особенности развития речи детей младшего дошкольного возраста." Экономика и социум 3-1 (118) (2024): 1086-1089.

12. Уринбоевна, Умарова Зулхумор, Дехканов Богодир Бурханович и Якубджонова Ферузахон Исмаиловна. «Новые технологии развития силовых качеств молодежи». МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ СОЦИАЛЬНЫХ И

(cc) BY

МЕЖДИСЦИПЛИНАРНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ ISSN: 2277-3630 Импакт-фактор: 8,036 11.11 (2022): 220-224.

13. Umarova, Z. U., and A. A. Umarov. "Scientific and Methodological Fundamentals of Formation of Basic Elements in Wrestlers (Uzbek Kurash)." International Journal on Economics, Finance and Sustainable Development 3.3 (2021): 149-155.

14. Jumanovna, Toshmatova Zamira. "Features of Mathematical Development in Preschool Children." INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 8.036 11.07 (2022): 117-119.

15. Jumanovna, Toshmatova Zamira. "Organizational And Pedagogical Characteristics Of Preschool Education System Abroad." Galaxy International Interdisciplinary Research Journal 10.11 (2022): 538-541.

16. Zunnunova, N. "CASES THAT NEGATIVELY AFFECT THE PREPARATION OF CHILDREN FOR SCHOOL EDUCATION." International Bulletin of Applied Science and Technology 3.5 (2023): 1071-1076.

17. Zunnunova, N. "PRIORITIES FOR PREPARING PRESCHOOL CHILDREN FOR SCHOOL." International Bulletin of Applied Science and Technology 3.5 (2023): 1046-1050.

18. Зунунова, Н. "НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ВОСПИТАНИЯ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА". ОБЗОР АЗИАТСКО-ТИХООКЕАНСКОГО ЖУРНАЛА МАРКЕТИНГА И МЕНЕДЖМЕНТА ISSN: 2319-2836 Импакт-фактор: 8.071 12.10 (2023): 91-98.

19. Baxodirovna, Muminova Gulasal. "DEVELOPMENT OF PEDAGOGICAL SKILLS OF STUDENTS OF THE DIRECTION OF HIGHER EDUCATION PRESCHOOL EDUCATION." INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 8.036 11.11 (2022): 508-510.

20. Malikovna, Nazirova Guzal, and Muminova Gulasal Bakhodirovna. "EDUCATION OF CHILDREN IN THE SPIRIT OF PATRIOTISM AND FRIENDSHIP OF PEOPLES IN THE FAMILY." International Journal of Early Childhood Special Education 14.7 (2022).

21. Muminova, Gulasal Bakhodirovna. "MAKTABGACHA YOSHIDAGI BOLALAR TA'LIM-TARBIYASINING AYRIM MUAMMOLARI." Oriental Art and Culture 6.5 (2025): 409-411.

(cc) BY